Samen verder met de Sociale Agenda van Nij Begun

De afgelopen periode hebben (koepels van) inwonersorganisaties intensief meegesproken over de uitwerking van de Leefbaarheidsmaatregelen van de Sociale Agenda van Nij Begun. Vanuit de praktijk en vanuit bundeling van lokale signalen namen Kracht van de Veenkoloniën, Groninger Dorpen en Wedde dat 't lukt hier aan deel. Zij deden dit in afstemming met Vakland Het Hogeland, de BOKD en NLZVE – Nederland Zorgt voor Elkaar.
Op inhoud is er brede waardering voor wat is bereikt: er komt de komende jaren substantieel geld beschikbaar voor inwonersinitiatieven, buurt- en dorpshuizen, dorpsverenigingen en ondersteuning in wijken en dorpen. De intenties zijn helder en bieden kansen om leefbaarheid, gemeenschapszin, trots en vertrouwen te versterken.
Tegelijkertijd vragen wij aandacht voor de wijze van uitvoering. Voor inwoners staat één uitgangspunt centraal: zeggenschap en eigenaarschap moeten bij de gemeenschap liggen. We zien dit ook terug in de uitwerking zoals die er nu ligt. Plannen moeten van onderop ontstaan, met draagvlak. Professionele organisaties vervullen daarbij een faciliterende en ondersteunende rol, zonder de regie over te nemen. Nij Begun kan alleen slagen als het daadwerkelijk ruimte biedt voor een nieuwe manier van werken, waarin oude patronen worden losgelaten en vertrouwen leidend is.

We blijven toetsen aan deze voor ons belangrijke randvoorwaarden:

- Dat de middelen direct ten goede komen aan wensen en behoeften van inwoners en hun initiatieven.
- Dat Nij Begun een aanvulling ("plus") is en blijft op bestaande middelen, geen vervanging van bestaande budgetten.
- Dat de verdeling en besteding van middelen transparant en inzichtelijk zijn.
- Dat inwoners aantoonbaar zeggenschap hebben in de uitvoeringsgovernance van Nij Begun.
- Dat de uitvoering regelmatig wordt getoetst, voor het versterken van vertrouwen.

Zorgen en aandachtspunten rond ongelijkheid en voortgang:

- Doordat middelen via gemeenten lopen en per gemeente eigen leefbaarheid overleggen, werkwijzen en criteria ontstaan, dreigt ongelijkheid en vertraging.
- Op sommige plekken zien we nu al het risico dat bestaande budgetten worden afgebouwd, met de redenering dat inwoners in de toekomst bij Nij Begun kunnen aankloppen.
- In de eerste jaren is het beschikbare budget per gemeente beperkt. Veel buurt- en dorpshuizen hebben hun plannen al gereed terwijl het beschikbare budget in de start ontoereikend lijkt.
- Daar waar het niet lukt om inwoners een stevige stem te geven aan leefbaarheidstafels, bestaat het risico dat gemeenten en professionals de regie nemen en daarmee bepalend worden in de keuzes.
- De onafhankelijke positie van dorp- wijk ondersteuning.

Oproep tot samenwerking, krachtenbundeling en vervolg

De uitvoering van de Sociale Agenda van Nij Begun vraagt om meer dan een gedeelde verantwoordelijkheid; zij vraagt om concrete samenwerking en krachtenbundeling. Alleen door gezamenlijk op te trekken en één samenhangend verhaal uit te dragen, kan Nij Begun geloofwaardig zijn. Inwoners prikken door concurrentie, profilering en de "dans rond de pot met goud" heen.

Alleen zo kan Nij Begun uitgroeien tot wat het moet zijn: een zichtbare en geloofwaardige impuls voor leefbaarheid en vertrouwen in Groningen en Noord-Drenthe.